

THỰC TRẠNG PHONG TRÀO TẬP LUYỆN BÓNG CHUYỀN TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN CHÂU, TỈNH SƠN LA

ThS. Lê Thị Nga¹, Ths Lê Quốc Khánh²

Tóm tắt: Bằng các phương pháp nghiên cứu thường quy, tác giả đã đánh giá được thực trạng luyện tập môn Bóng chuyền trên địa bàn huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La. Kết quả nghiên cứu là cơ sở để tiến hành các giải pháp đẩy mạnh sự phát triển môn Bóng chuyền tại địa bàn nghiên cứu.

Từ khóa: Thực trạng, luyện tập, Bóng chuyền, huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

Abstract: Utilizing conventional research methods, the author assessed the current status of volleyball practice in Yen Chau district, Son La province. The research findings provide a basis for implementing solutions to promote the development of volleyball in the study area.

Keywords: Current status, practice, Volleyball, Yen Chau district, Son La province

1. Đặt vấn đề

Thể dục thể thao (TDTT) là một phương tiện rất hữu hiệu để củng cố tăng cường sức khỏe nhân dân và phát triển con người toàn diện, hài hòa với đủ 5 phẩm chất: Đức, trí, thể, mỹ, lao động. Đây là vấn đề được Đảng và Nhà nước quan tâm đầu tư phát triển và đã có các chỉ thị nghị quyết để chỉ đạo cho ngành TDTT, đây chính là định hướng đúng đắn, là cơ sở pháp lý quan trọng tạo điều kiện thuận lợi cho dự phát triển TDTT nước nhà. Là tiền đề hình thành các loại hình, các hình thức tập luyện TDTT trong quần chúng nhân dân, dẫn đến số người tham gia tập luyện TDTT thường xuyên ngày một tăng.

Huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La là một huyện có phong trào tập luyện TDTT nói chung và Bóng chuyền nói riêng đã không ngừng lớn mạnh cả về chiều rộng lẫn chiều sâu, phát triển khá mạnh so với các huyện khác trong tỉnh. Bóng chuyền là môn thể thao được rất đông người dân Yên Châu yêu thích và tham gia tập luyện, nó như một món ăn tinh thần không thể thiếu đối với người dân nơi đây. Trên địa bàn huyện có rất nhiều Bóng chuyền và người tập Bóng chuyền ở mọi lứa tuổi già, trẻ, gái, trai. Với hơn 12000 người tham gia tập luyện thường xuyên.

Huyện Yên Châu có 15 xã và 2 thị trấn với dân cư khoảng 350.000 người, toàn huyện có 20 câu lạc bộ (CLB) Bóng chuyền. Đa số người dân tham gia tập luyện một cách tự do không có tổ chức, không có người hướng dẫn, điều đó ảnh hưởng đến hứng thú tập luyện đặc biệt là ảnh hưởng đến thành tích của môn thể thao này trong những lần tham dự các giải do tỉnh tổ chức. Chính vì vậy để nâng cao thành tích của môn Bóng chuyền thì một trong các mục tiêu mục tiêu phát triển TDTT của huyện, hàng năm

huyện đã coi Bóng chuyền là môn thể thao mũi nhọn và được tập trung đầu tư để phát triển.

Để tạo điều kiện cho phong trào tập luyện Bóng chuyền một cách có hệ thống và tổ chức, trên cơ sở đó góp phần phát triển và nuôi dưỡng những tài năng trẻ, xây dựng Bóng chuyền thành môn thể thao mạnh trong địa bàn huyện Yên Châu cũng như của tỉnh sau này, chúng tôi mạnh dạn đặt vấn đề nghiên cứu: “Thực trạng phong trào tập luyện Bóng chuyền trên địa bàn huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La”

Phương pháp nghiên cứu được sử dụng: phân tích và tổng hợp tài liệu; phỏng vấn, tọa đàm, quan sát sự phạm và toán thống kê.

2. Kết quả nghiên cứu và bàn luận

2.1. Thực trạng phong trào tập luyện các môn thể thao ở khu vực huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

Để thống kê phong trào tập luyện các môn TDTT nói chung và Bóng chuyền nói riêng chúng tôi đã tiến hành kiểm tra tìm hiểu thực tế các xã trong huyện và huyện ủy, ủy ban nhân dân huyện Yên Châu. Thực trạng về sự phát triển các môn thể thao được trình bày ở bảng 1.

Qua số liệu ở bảng 1 ta thấy được sự phát triển của các môn thể thao ở huyện Yên Châu tương đối đa dạng và phong phú với 11 môn thể thao rất được người dân trong huyện yêu thích tập luyện. Số lượng người tham gia tập các môn thể thao hiện là 20050 người cùng với các loại hình tổ chức tập luyện chủ yếu là điểm, nhóm, các CLB trong các đội thể thao của các thôn, xóm, các CLB trong các đội thể thao của các thôn xóm, các xã và trường học.

Trong đó môn Bóng chuyền có số lượng người tham gia đông đảo nhất với 6000 người chiếm 30%. Điều này chứng tỏ môn Bóng chuyền là một môn

¹: Đại học Tây Bắc

²: Viện Văn hoá, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam

rất được nhiều người yêu thích nhất. Mọi người dân tập luyện thể thao mang tính tự phát không có người hướng dẫn, do đó số đội Bóng chuyền cũng chiếm số lượng nhiều nhất 120 đội chiếm 29,4% và 15 CLB Bóng chuyền chiếm 17,9%.

2.2. Thực trạng về cơ sở vật chất phục vụ cho Bóng chuyền huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

Để đảm bảo cho sự phát triển TDTT nói chung và phong trào Bóng chuyền nói riêng thì hệ thống cơ sở vật chất (CSVC) đóng vai trò quan trọng trong hoạt động TDTT. Để đánh giá thực trạng CSVC phục vụ cho tập luyện, thi đấu Bóng chuyền ở huyện Yên Châu, chúng tôi đã tiến hành khảo sát thực tế và thu được kết quả ở bảng 2.

Thông qua bảng số liệu 2 ta có thể thấy được trong ba năm gần đây (2022-2023) số sân dành cho môn Bóng chuyền phát triển thêm từ 10-15 sân trong mỗi năm nhưng có thể thấy được rằng số lượng người tham gia tập luyện môn Bóng chuyền tăng lên thì vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu về sân bãi tập luyện, năm 2023 toàn huyện có 120 sân bóng như vậy nếu tính bình quân mỗi xã có 3 sân và mỗi sân có 50 người. Nhưng trên thực tế thì số lượng sân này còn được tập trung ở các cơ quan trong huyện phục vụ các đối tượng là học sinh, lực lượng vũ trang, công nhân viên chức, còn đối tượng là nông dân tuy chiếm số đông nhưng hầu như đều phải tập luyện

ở các sân không đảm bảo chủ yếu là sân đất, bóng không đúng tiêu chuẩn lưới căng cũng không đúng, chính điều này nó ảnh hưởng không nhỏ tới hứng thú tập luyện của người dân. Để khắc phục khó khăn về CSVC thì hàng năm huyện đã đầu tư tăng về kinh phí và đất phục vụ cho xây dựng các sân mới, mua sắm các dụng cụ cần thiết, năm 2023 diện tích đất cung cấp cho Bóng chuyền là 7 ha tăng 17% so với năm 2022. Số kinh phí cũng được tăng lên hàng năm cụ thể là năm 2016 là 15 triệu đồng, năm 2023 là 20 triệu đồng tăng 33% so với năm 2022, năm 2024 kinh phí dành cho Bóng chuyền ở huyện Yên Châu là rất lớn nhưng việc khai thác chưa triệt để, vấn đề này liên quan đến kinh phí để xây dựng cơ sở vật chất kĩ thuật cho tập luyện. Trong huyện thì việc phát triển phong trào TDTT luôn được sự quan tâm đầu tư đặc biệt là môn Bóng chuyền nhưng sự đầu tư này còn quá ít để xây dựng được các sân mới và mua sắm được các dụng cụ tập luyện tương xứng với số người tăng lên có nhu cầu tập luyện Bóng chuyền. Việc mua sắm đầu tư xây dựng sân bãi và dụng cụ phục vụ cho môn Bóng chuyền phụ thuộc vào sự đóng góp từ nguồn kinh phí của các thành viên CLB và sự ủng hộ của nhân dân các cơ quan trong huyện, các công ty, xí nghiệp đang trên địa bàn huyện. Nguồn kinh phí đầu tư của huyện chỉ đủ cho tổ chức giải Bóng chuyền trong năm. Do vậy

Bảng 1. Thực trạng phát triển các môn thể thao ở huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

STT	Môn TT	Số người tập	Tỷ lệ %	Số đội TT		Số điểm, nhóm CLB	
				Số lượng	Tỷ lệ	Số lượng	Tỷ lệ %
1	Bóng chuyền	6000	30	120	29,4	15	17,9
2	Bóng đá	4000	20	100	24	10	11,9
3	Điền kinh	3000	15	60	14,7	8	9,5
4	Bóng bàn	1500	7,5	40	9,8	11	13
5	Cầu lông	2500	12,5	15	3,6	9	10,7
6	Bơi lội	200	1	5	1,2	4	4,7
7	Cờ vua	300	1,5	10	2,4	5	5,9
8	Cờ tướng	400	2	15	3,6	7	8,3
9	Đá cầu	150	0,5	15	3,6	3	3,5
10	Võ	1500	7,5	20	4,9	8	9,5
11	Vật	500	2,5	8	1,9	4	4,7
	Tổng số	20050	100	408	100	84	100

đòi hỏi các cán bộ lãnh đạo của huyện phải có giải pháp hợp lý để giải quyết được các vấn đề về nguồn kinh phí đầu tư cho môn Bóng chuyền thì hiệu quả khai thác các tiềm năng của Bóng chuyền cao hơn rất nhiều.

2.3. Thực trạng đội ngũ cán bộ văn hóa thể thao của huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

Nhìn chung để có một nền TDTT nói chung và phong trào Bóng chuyền nói riêng có cơ sở phát triển cả về số lượng và chất lượng thì việc xây dựng đào tạo bồi dưỡng và bổ xung đội ngũ cán bộ chuyên môn có nhiệm vụ phát triển phong trào TDTT nói chung là nhân tố quan trọng đóng vai trò chủ đạo trong việc xây dựng và phát triển phong trào cơ sở. Đồng thời là những người có khả năng truyền đạt tri thức khoa học về TDTT và bước đầu hình thành cho người tập kĩ năng kĩ xảo vận động. Không chỉ có trình độ chuyên môn, người huấn luyện viên, hướng dẫn viên còn cần phải đảm bảo những yêu cầu tư cách đạo đức thể thao cho người tập trong quá trình giảng dạy và huấn luyện. Hiện trạng về đội ngũ cán bộ, huấn luyện viên, hướng dẫn viên ở huyện Yên Châu được trình bày tại bảng 3.

Qua bảng 3 cho thấy: Đội ngũ cán bộ chuyên môn, huấn luyện viên, hướng dẫn viên còn nhiều hạn chế, trình độ đào tạo chính quy còn ít, còn một số huấn luyện viên, hướng dẫn viên còn lại được trưởng thành từ phong trào cơ sở, vì thế chưa có những nhận thức, trình độ huấn luyện một cách có khoa học, khả năng chỉ đạo thực hiện chủ trương đường lối phát triển phong trào TDTT nói chung và Bóng chuyền nói riêng. Một điều đáng nói ở đây là phong trào Bóng chuyền ở nông thôn huyện Yên Châu không có huấn luyện viên, có thể do nhiều nguyên nhân khác nhau. Nhưng nguyên nhân chính có lẽ là do các cấp lãnh đạo cũng như quần chúng nhân dân chưa nhận thức được tầm quan trọng của việc đưa quá trình tập luyện vào một hệ thống có sự kiểm tra đánh giá của cán bộ huấn luyện viên, đồng

thời khả năng đạt những kết quả cao trong thi đấu từ đó nâng cao chất lượng chuyên môn cho người tập.

2.4. Thực trạng về hệ thống tổ chức thi đấu Bóng chuyền trong huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

Do sự phát triển phong trào TDTT nói chung và Bóng chuyền nói riêng ở huyện Yên Châu vài năm trở lại đây đã kéo theo những nhu cầu về giao lưu thi đấu giữa người tập với nhau ngày càng phát triển. Từ nó dẫn tới hệ thống các giải thi đấu Bóng chuyền được tổ chức ở huyện Yên Châu khá đa dạng và phong phú với nhiều nội dung khác nhau được tổ chức hàng năm. Hệ thống bao gồm:

- Giải Bóng chuyền bờ sữa : (được tổ chức 1 năm 1 lần).
- Giải Bóng chuyền thị trấn (được tổ chức 2 năm 1 lần).
- Giải Bóng chuyền trong các ngành như : (Giáo dục, công an, điện lực, y tế).
- Tham gia hội khỏe Phù Đổng toàn tỉnh

Qua các giải trên ta có thể thấy được môn Bóng chuyền đang trong giai đoạn phát triển mạnh mẽ, với hệ thống thi đấu phong phú và thường xuyên được tổ chức sẽ không ngừng nâng cao chất lượng phong trào. Thông qua hệ thống giải đấu này, các cấp lãnh đạo ban ngành trong huyện có thể tìm ra những mặt hạn chế còn tồn tại gây ảnh hưởng tới phong trào từ đó đưa ra những thay đổi kịp thời, cần thiết cho quá trình phát triển phong trào tập luyện Bóng chuyền ở huyện Yên Châu.

Hệ thống thi đấu Bóng chuyền trong huyện được duy trì và phát triển thường xuyên đã khiến chất lượng tập luyện ngày càng cao thể hiện ở thành tích trong quá trình thi đấu ở giải tỉnh. Điều đó được thể hiện qua bảng 4.

Qua bảng 4 ta thấy được trong 3 năm (2022-2024) thành tích mà các VĐV của huyện tham gia tại các giải đấu ở cấp tỉnh chỉ dừng lại ở 9 huy chương các loại. Như vậy ta thấy được phong trào tập luyện môn Bóng chuyền cũng thu được những thành tích

Bảng 2. Thực trạng về CSVC phục vụ cho Bóng chuyền ở huyện Yên Châu, tỉnh Sơn La

Năm	2022	2023	Tỷ lệ tăng trưởng % năm 2016 so với 2017	2024	Tỷ lệ tăng trưởng % năm 2017 so với năm 2018	Khả năng cung cấp trong năm 2018
Cơ sở vật chất						
Số sân Bóng chuyền	75	90	20	100	11	120
Diện tích đất cung cấp cho BC	6	7	17	10	42	20
Kinh phí đầu tư cho BC	10	15	50	20	33	27

nhất định nhưng không cao và tương xứng với tiềm năng của huyện. Chính vì vậy đòi hỏi các cấp lãnh đạo cần nỗ lực đầu tư cho các VĐV trong đội tuyển huyện về các mặt như ăn, ở, chế độ dinh dưỡng cho phù hợp để đưa phong trào thể thao ở nông thôn huyện Yên Châu đi lên dần dần có khả năng thi đấu và đạt được nhiều thành tích cao cho huyện, từ đó thúc đẩy mạnh mẽ việc phát triển phong trào TDTT trong huyện nói chung và Bóng chuyền nói riêng.

3. Kết luận

Thông qua nhiên cứu cho thấy thực trạng phát triển Bóng chuyền trong thời gian qua ở huyện Yên Châu là chưa tương xứng với những tiềm năng của nó, điều này được thể hiện ở phong trào Bóng chuyền mới chỉ phát triển theo chiều rộng. Chiều sâu còn nhiều hạn chế, các thành tích Bóng chuyền đạt được trong các giải đấu không cao, đa số quần chúng nhân dân tham gia tập luyện Bóng chuyền còn tự do chưa có tổ chức, không có người hướng dẫn. Chính vì vậy mà phong trào và thành tích của môn Bóng chuyền không cao.

Đội ngũ cán bộ, huấn luyện viên, hướng dẫn viên của huyện nhìn chung còn nhiều hạn chế. Hiện nay cùng với sự phát triển phong trào lớn mạnh thì cần phải có đội ngũ cán bộ có năng lực chuyên môn, để lãnh đạo và tổ chức phong trào. Đây cũng là mặt hạn chế của phong trào TDTT chung trong huyện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Kế hoạch phát triển TDTT (2001 – 2010) của huyện Yên Châu
2. Phạm Đình Bẩm, Đặng Đình Minh, *Quản lý TDTT*, Giáo trình dùng cho đại học TDTT, Nxb TDTT năm 1997.
3. Lê Văn Lãm, Phạm Đình Bẩm. “*Quan điểm về các giải pháp TDTT trong cơ chế thị trường có sự quản lý của nhà nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa*”, đề tài cấp khoa học nhà nước – KH07 - 06 – 07.
4. Vũ Văn Phụng, “*Nghiên cứu một số giải pháp phát triển phong trào tập luyện môn Bóng chuyền trên địa bàn nông thôn huyện Yên Châu*”, năm 2003.
5. Lê Thị Nga, “*Ứng dụng bài tập nhằm nâng cao hiệu quả đệm bóng cho nam sinh viên K57 chuyên ngành GDTC trường Đại học Tây Bắc*”
6. Nguyễn Toán, Phạm Danh Tôn, *Lý luận và phương pháp TDTT* – Nxb TDTT 1993.

Nguồn bài báo: trích từ kết quả nghiên cứu của khóa luận tốt nghiệp “*Nghiên cứu một số giải pháp phát triển phong trào tập luyện môn Bóng chuyền trên địa bàn huyện Yên Châu*”, Lê Thị Nga, Đại học Tây Bắc, 2018.

Ngày nhận bài: 12/2/2025; **Ngày duyệt đăng:** 15/4/2025.

Bảng 3. Thực trạng về trình độ cán bộ văn hóa thông tin môn Bóng chuyền ở huyện Yên Châu

Đối tượng	Trình độ				Σ
	Trung học	Cao đẳng	Đại học	Cao học	
Hướng dẫn viên	2	1	1	0	4
Huấn luyện viên	0	0	0	0	0
Cán bộ chuyên môn	2	2	2	0	6
Σ	4	3	3	0	10

Bảng 4. Bảng thành tích thi đấu của các VĐV huyện Yên Châu từ 2022-2024

Tên giải	Thành tích (huy chương)			Σ
	Vàng	Bạc	Đồng	
Giải Thanh niên các xã	0	1	2	3
Giải các ngành	0	1	1	2
Giải Thị trấn	1	2	1	4
Σ	1	4	4	9